

حقوق حمل و نقل

محمد رسولی

انتشارات سمرقند

وضعیت : فیا

موضوع: حمل و نقل — قوانین و مقررات — ایران

رده‌بندی کنگره : KMH-۳۴۴/۷ح۵۴ ۱۳۹۲

رده‌بندی دیویی : ۳۴۳/۵۵۰۹۳/

شماره کتاب‌شناسی ملی : ۳۴۰۳۴۶

سرشناسه : محمد رسولی ، ۱۳۵۰

عنوان قراردادی : ایران ، قوانین و احکام

عنوان و نام پدیدآورنده : حقوق حمل و نقل / محمد رسولی

مشخصات نشر: لنگرود - سمرقند، ۱۳۹۲

مشخصات ظاهری : ۴۱۶ صفحه

شابک : ۶-۴۹-۷۷۷۵-۹۶۴-۹۷۸



انتشارات سمرقند

محمد رسولی

حقوق حمل و نقل

انتشارات سمرقند، چاپ نخست - ۱۳۹۲

شمارگان : ۱۰۰۰

طرح روی جلد و صفحه‌آرایی :

مریم‌السادات موسویان

شابک: ۶-۴۹-۷۷۷۵-۹۶۴-۹۷۸

همه حقوق چاپ و نشر این کتاب محفوظ است

com.samarghandpub@yahoo

« فهرست مطالب »

مقدمه

۱۰	فصل اول: تعریف حقوق حمل و نقل و ماهیت حقوقی قرارداد حمل و نقل
۱۱	گفتار اول: تعریف حمل و نقل انواع آن
۱۶	گفتار دوم: ماهیت حقوقی قرارداد حمل و نقل
۱۹	گفتار سوم: آشنایی با وزارت راه و شهرسازی
۲۳	فصل دوم: تاسیس انواع شرکت‌های حمل و نقل
۲۴	گفتار اول: تاسیس شرکت‌های حمل و نقل جاده‌ای
۲۷	مبحث اول: ضوابط تاسیس و بهره‌برداری از شرکت‌های حمل و نقل برون شهری کالا
۳۳	مبحث دوم: ضوابط تاسیس و بهره‌برداری از شرکت‌های حمل و نقل بین شهری و آفر
۳۹	مبحث سوم: حمل و نقل عمومی مسافر - درون شهری
۴۴	گفتار دوم: تاسیس شرکت‌های حمل و نقل ریلی
۴۴	مبحث اول: راه آهن برون شهری
۴۷	مبحث دوم: راه آهن درون شهری
۵۰	گفتار سوم: تاسیس شرکت‌های حمل و نقل دریایی
۵۱	مبحث اول: آشنایی با سازمان بنادر و دریانوردی
۵۶	مبحث دوم: صدور مجوز و نحوه فعالیت شرکت‌های نمایندگی کشتیرانی
۵۹	مبحث سوم: تابعیت و ثبت کشتی
۵۰	گفتار چهارم: تاسیس شرکت‌های حمل و نقل هوایی

۶۷	مبحث اول: آشنایی با سازمان هواپیمایی کشور
۷۱	مبحث دوم: آشنایی با شرکت فرودگاه‌های کشور
۷۳	مبحث سوم: ثبت و تابعیت هواپیما
۷۷	مبحث چهارم: ضوابط تأسیس شرکت‌ها و یا موسسات حمل و نقل هوایی

۸۰ فصل سوم: مسئولیت متصدی حمل و نقل

۸۱	گفتار اول: مسئولیت و انواع آن
۸۱	مبحث اول: مفهوم مسئولیت مدنی
۸۳	مبحث دوم: مبنای مسئولیت حقوقی متصدی حمل و نقل
۱۰۳	مبحث سوم: مبنای مسئولیت کیفری متصدی حمل و نقل
۱۱۵	گفتار دوم: شرایط مسئولیت متصدی حمل و نقل جاده‌ای
۱۱۶	مبحث اول - مدارک مورد نیاز رانندگان
۱۱۸	مبحث دوم - مقررات حاکم بر حمل و نقل بین‌المللی
۱۲۶	مبحث سوم: فدراسیون بین‌المللی اتحادیه‌های حمل و نقل فورواردرها (فیاتا)
۱۲۹	مبحث چهارم: اتحادیه بین‌المللی حمل و نقل جاده‌ای (ایرو)
۱۳۶	گفتار سوم: شرایط مسئولیت متصدی حمل و نقل ریلی
۱۳۷	مبحث اول: قلمرو اجرایی کنوانسیون
۱۳۸	مبحث دوم: مبنای مسئولیت متصدی حمل و نقل ریلی براساس کنوانسیون
۱۳۹	گفتار چهارم: شرایط مسئولیت متصدی حمل و نقل دریایی
۱۴۰	مبحث اول: تعهدات متصدی حمل و نقل دریایی
۱۴۴	مبحث دوم: مبنای مسئولیت متصدی حمل و نقل دریایی در کنوانسیون بروکسل
۱۴۶	مبحث سوم: مسئولیت متصدی حمل و نقل دریایی در قواعد هامبورگ
۱۴۸	مبحث چهارم: دموراز
۱۵۶	گفتار پنجم: شرایط مسئولیت متصدی حمل و نقل هوایی
۱۵۹	مبحث اول: معاهده ورشو
۱۷۰	مبحث دوم: پروتکل لاهه
۱۷۳	مبحث سوم: معاهده گوادالاخارا

۱۷۴	مبحث چهارم: بیرونکل گواتمالا
۱۷۸	گفتار نهم: مسئولیت متصدی حمل و نقل در کنوانسیون ترکیبی
۱۷۹	مبحث اول: مفهوم حمل و نقل ترکیبی
۱۸۰	مبحث دوم: مفهوم عامل حمل و نقل ترکیبی
۱۸۱	مبحث سوم: مسئولیت عامل حمل و نقل مرکب
۱۹۱	مبحث چهارم: وضعیت حمل و نقل ترکیبی در نظام حقوقی ایران
۱۹۳	گفتار دهم: تخلفات متصدیان حمل و نقل و رانندگان
۱۹۷	فصل چهارم: مسئولیت متصدیان حمل و نقل
۱۹۸	گفتار اول: آشنایی بیمه خسار عقد بیمه حمل و نقل
۱۹۸	مبحث اول: تاریخچه بیمه
۱۹۹	مبحث دوم: بیمه در عصر حاضر
۱۹۹	مبحث سوم: اصول اساسی حاکم بر قراردادهای بیمه
۲۰۵	گفتار دوم: آشنایی با حالت های بیمه حمل و نقل
۲۰۵	مبحث اول: تعریف بیمه حمل و نقل کالا
۲۰۶	مبحث دوم: تقسیم بندی انواع بیمه های حمل و نقل کالا
۲۱۰	گفتار سوم: آشنایی با کلوzeهای استاندارد بیمه
۲۱۰	مبحث اول: کلوzeهای بیمه نامه باربری
۲۱۳	مبحث دوم: عوامل موثر در انتخاب حالت بیمه
۲۱۴	مبحث سوم: بیمه شخص ثالث: مشکلات و راه حل ها
۲۱۷	فصل پنجم: حقوق کار در حمل و نقل
۲۲۰	گفتار اول: منابع حقوق کار
۲۲۰	مبحث اول: منابع داخلی
۲۲۲	مبحث دوم: منابع بین المللی
۲۲۵	گفتار دوم: ارکان رابطه ی کارگری و کارفرمایی
۲۲۵	مبحث اول: کارگر

۲۲۶

میث دوم: کارفرما

۲۲۸

گفتار سوم: قلمرو حقوق کار

۲۳۱

گفتار چهارم: تامین اجتماعی

۲۳۳

گفتار پنجم: حل و فصل اختلافات ناشی از قرارداد کار

۲۳۳

میث اول: روش های حل و فصل اختلاف

۲۳۴

میث دوم: ارجع حل اختلاف در قانون کار

۲۳۹

میث سوم: دیوان عدالت اداری

۲۴۲

نتیجه گیری و پیشنهادها

۲۴۶

منابع

۲۴۸

ضمائم

مقدمه :

بخش حمل و نقل اهمیت حیاتی و تعیین شده‌ای در امر توسعه کشورها دارد و در جهان امروز، این بخش در جمله بخش‌های زیربنایی اقتصاد به‌شمار می‌رود که علاوه بر تحت تأثیر قراردادان فرآیند توسعه اقتصادی، خود نیز در جریان توسعه دچار تغییر و تحول می‌شود. اهمیت و نقش حمل و نقل بر توسعه بخش‌های اقتصادی و اجتماعی به حدی است که سازمان ملل به منظور بهبود توسعه اقتصادی، تمامی کشورهای عقب مانده و یا در حال توسعه، بهبود همه جانبه حمل و نقل و زیرساخت‌های آن را یکی از مهم‌ترین و اساسی‌ترین راهکارها و پروژه‌هایی را به منظور توسعه و بهبود سیستم حمل و نقل معرفی و مطرح می‌کند.

حمل و نقل، با ایفای نقش رابط میان مراکز مصرف به مثابه پایه‌های پلی است که بخش‌های مختلف جوامع یا عبور از روی آن، به سمت توسعه پایدار حرکت می‌کنند. به اعتقاد بسیاری از اقتصاددانان بین‌الملل، حجم مبادله جهانی خدمات در قرن میلادی آتی از ارزش مبادلات کالایی فراتر خواهد رفت. شهرهای امروزی فاصله قابل توجهی با مراکز تولید کشاورزی و صنعتی دارند، به طوری که انتقال مواد اولیه و محصولات تولید شده از این مراکز به سمت بازارهای مصرف، نیازمند استفاده از خدمات حمل و نقل است. هر روز میلیون‌ها انسان و ترانزیت کالا در سراسر دنیا از جایی به جای دیگر منتقل می‌شوند و این مساله حمل و نقل را به چالش‌زینفک زندگی انسان‌ها مبدل کرده است. از طرف دیگر شبکه حمل و نقل با این درجه از اهمیت فقط در شکلی منظم و ضابطه‌مند قادر است نیازهای جوامع انسانی را برطرف کند و هرگونه بی‌نظمی و اختلال در روند جابه‌جایی کالا و خدمات می‌تواند تاثیر منفی بر سایر رفتارهای اجتماعی و اقتصادی داشته باشد. حمل و نقل بدون ضابطه و چارچوب قانونی می‌تواند تمام سیستم ارتباطات اجتماعی و اقتصادی را مختل کند و یا سرعت دستیابی به نیازهای انسانی را کاهش دهد و موجب اتلاف منابع و سرمایه‌ها شود.

جمهوری اسلامی ایران پل ارتباطی آسیا - اروپا و شمال - جنوب است و به لحاظ موقعیت خاص جغرافیایی می‌تواند نقش کلیدی در نقل و انتقال کالا از طریق حمل و نقل زمینی (جاده‌ای و ریلی)، هوایی و دریایی ایفا کند.

شاخه‌های مختلف حمل و نقل در عمل، طیفی وسیع از فعالیت و نقش‌آفرینی بخش خصوصی تا انحصار حمل و نقل را شامل می‌شود. بیشترین نقش و سهم بخش خصوصی در فعالیت‌های مربوط حمل و نقل جاده‌ای بوده و در اغلب قریب به اتفاق موارد جز مشارکت دولت‌ها در احداث و ایجاد زیربنای حمل و نقل جاده‌ای و به طور عمده استقرار شبکه ای از انواع مختلف راه‌ها، سایر فعالیت‌های مربوط به این نوع از حمل و نقل در اختیار بخشی خصوصی است. پس از این نوع حمل و نقل، بیشترین سهم دولت در فعالیت‌ها را به خود اختصاص می‌دهد. لازم به توضیح است که در همه موارد مجموعه ای از قوانین و مقررات و ضوابط و آئین نامه‌ها چه در ابعاد ملی و منطقه‌ای و چه بین‌المللی ناظر به فعالیت کلیه گونه‌های مختلف حمل و نقل می‌باشد. که اساس و پایه آن‌ها نیز مبنای مسئولیت دولت‌ها بوده و از طریق آن به اعمال تعرفه‌ها، عوارض و نظایر آن به اعمال حاکمیت دولت می‌ورزند. آنچه که مشخص است روند آزاد سازی و افزایش فعالیت توسعه بخش خصوصی در حمل و نقل نیز مانند سایر فعالیت‌های اقتصادی مورد توجه دولت‌ها بوده و هر یک به فراخور حال خود قدم‌هایی در این جهت برداشته‌اند.

شبکه حمل و نقل همانند هر سیستم پویا و زنده دیگر نیازمند زیربنای خوب‌های قانونی و مقرراتی خاص برای عملکرد سالم و موثر است. این مجموعه از ضوابط و مقررات تحت عنوان «حقوق حمل و نقل» به عنوان شاخه‌ای گسترده از علم حقوق مورد توجه ایران و برنامه‌ریزان اجتماعی و اقتصادی است. در زمینه قوانین و مقررات حاکم بر بخش‌های مختلف این حوزه، شاهد پراکندگی و گستردگی زیادی می‌باشیم که در این کتاب سعی بر آن شده است طی فصول مختلف به فراخور مباحث مطرح شده به این قوانین و مقررات اشاره شود و مورد بررسی قرار گیرند. لازم به ذکر است حوزه حقوق حمل و نقل در مطالعات حقوقی که تاکنون صورت گرفته

است از جمله رسته‌هایی است که می‌توان گفت به نوعی مهجور واقع شده است و منابع قابل دسترسی در این زمینه محدود به برخی مباحث خاص حمل و نقل می‌باشد. با توجه به اهمیت این حوزه و نقش حمل و نقل در توسعه کشور به نظر می‌رسد تحقیقات و پژوهش‌های گسترده در این زمینه لازم می‌باشد که این امر نیازمند توجه همه استادان فن و پژوهشگران حقوق به این حوزه می‌باشد. با بررسی کارشناسانه و دقیق بتوان پیشنهاد ساماندهی و اصلاح قوانین و آیین‌نامه‌های مرتبط را در قالب طرح‌هایی برای مسئولین و فعالین حمل و نقل مطرح کرد.

این کتاب شامل ۵ فصل می‌باشد که عبارت است از:

فصل اول: تعاریف و ماهیت حقوقی قرارداد حمل و نقل

فصل دوم: تاسیس شرکت‌های حمل و نقل

فصل سوم: مسئولیت متحملین حمل و نقل

فصل چهارم: بیعه مسئولیت حقوقی حمل و نقل

فصل پنجم: حقوق کار در حمل و نقل

www.ketab.ir